

Юшкевич Ю.С. Шляхи підвищення якості української освіти в контексті її інтеграції в європейський освітній простір / Ю.С. Юшкевич // Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку». – Одеса: ОНЕУ, 2019. – С. 19-21.

Юшкевич Ю. С.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЇЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Основним завданням, що постає перед представниками сучасної освітньої сфери є підвищення якості освіти. Не дивлячись на те, що ми живемо в XXI сторіччі, основна місія освіти, зокрема вищої – надання можливості навчатися – залишається незмінною. Але внаслідок посилення глобалізаційних процесів, стрімкого розвитку інформаційних технологій, прискорення темпів людського життя в цілому, трансформується зміст самого процесу навчання. Знання, що сьогодні були актуальними, на завтра вже стають застарілими, тому цілком втрачає сенс їх пасивна трансляція та «інформування» студентів.

Сучасний формат «освіченості» передбачає не лише наявність сукупності теоретичних знань у людини, яка отримала вищу освіту, а вміння застосовувати їх на практиці. Така особистість не є лише носієм інформації, вона здатна до креативного застосування знань, результатом чого є продукування принципово нових ідей та поява альтернативних шляхів подальшого розвитку як окремої особистості, так і суспільства у цілому.

Таким чином, основним індикатором, що має превалююче значення при ідентифікації індивіда як «сучасно освіченої особистості» є «креативність», яка при цьому розглядається не як природжена геніальність, а схильність до творчого вирішення проблемних ситуацій, нестандартності у міжособистісній комунікації, новаторського підходу до навколишнього предметного середовища, що може бути розвинена протягом життя. Креативна особистість здатна побачити проблему, що потребує уваги там де інші її не бачать, визначити мету, відповідні завдання та найбільш оптимальний, інноваційний,

позбавлений ризиків напрямок її вирішення серед максимальної кількості альтернативних варіантів. Реалізація програми формування креативності передбачає одночасний розвиток й здатності до самостійного, критичного, рефлексивного мислення.

Слід зазначити, що існує безліч методик формування креативності, але на особливу увагу заслуговують технології, що знаходять застосування в межах вищого навчального закладу, зокрема інтерактивна модель навчання. Організація заняття в інтерактивній формі передбачає не тільки активну участь суб'єкта навчання, а й безпосередню взаємну комунікацію всіх учасників цього процесу. Тобто основними принципами на яких базується ця модель є діалогізм та здатність до взаємодії. До інтерактивних технологій відносять методи – проблемна лекція, «мозкова атака», проектування, робота у малих групах, рольова гра, case study, – які об'єднують наявність певної проблеми, як об'єкта дослідження. Найбільш проблематичний і плюралістичний зміст мають питання та ситуації, що розглядаються філософією – кожне філософське твердження потребує критичного підходу та самостійної рефлексії. Вправи по розвитку креативності, зокрема методи, що застосовуються у Гарвардському університеті, постійно практикуються при вивченні філософії, яка спонукає до аналізу найбільш абстрактних понять визначення яких потребує застосування максимального обсягу творчої енергії.

Необхідно акцентувати, що проблема підвищення якості освіти є багатоаспектною у своєму вирішенні. Так, вище окреслена зміна змісту навчання, очікуваних результатів, якими виступають компетентності, що визначаються сучасним динамічним, гіпермобільним, інформатизованим світом, обумовлює необхідність відповідної трансформації й образу того, хто допомагає студенту на шляху становлення його як «сучасно освіченої особистості» – викладача.

У Спільній доповіді Ради та Комісії щодо реалізації стратегічних рамок європейського співробітництва в галузі освіти і професійної підготовки, акцентується на необхідності синергії між освітою, науковими дослідженнями

та безпосередньою сферою застосування «знання», що має носити інноваційний характер, актуалізують таким чином навчальні програми дисциплін, що викладаються у вузах, в світлі орієнтації модернізаційного процесу на затвердження «економіки знань» та потреб суспільства, що постійно змінюється [2, р. 27]. Ці тенденції знайшли відображення у Національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна», в якій серед 17 глобальних цілей названо й підвищення якості освіти, що, в першу чергу, залежить від «забезпечення її тісного зв'язку з наукою, сприяння формуванню в країні міст освіти та науки», індикатором чого є «місце України у рейтингу Global Competitiveness Report за напрямом «вища освіта» та кількість університетських міст» [1, с. 34]. Заслужовує на увагу те, що зіставлення глобальних завдань ЦСР – в яких відсутнє акцентування на посиленні наукової складової освітньої сфери як критерію підвищення її якості – із національними завданнями, свідчить про зміну пріоритетів у європейській стратегії розвитку системи освіти. Цільовим завданням, від реалізації якого залежить реальне вдосконалення системи вищої освіти, є наявність професійної підготовки викладачів вищих навчальних закладів, можливості для безперервного професійного розвитку та підвищення їх кваліфікації як викладачів, а не тільки спеціалістів у вузькій науковій проблематиці [3, р. 15]. Зрозуміло, що вирішення цієї проблеми потребує значної уваги та фінансового інвестування, що не може бути реалізовано в одну мить, але саме це є напрямком якого слід дотримуватись на шляху підвищення якості української освіти в контексті її інтеграції в європейський освітній простір.

Список використаних джерел:

1. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна». Київ: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. 174 с.
2. 2015 Joint Report of the Council and the Commission on the implementation of the strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020). *Official Journal of the European Union*. 15.12.2015. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52015XG1215\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52015XG1215(02))
3. High Level Group on the Modernization of Higher Education. Report to the European Commission on Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions (June 2013). Luxembourg: Publications office of the European Union, 2013. 84 p.